

МОБІЛЬНИЙ ЗВ'ЯЗОК В ЖИТТІ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Стаття розповідає про дослідження ролі мобільного зв'язку в житті людини. Проведено опитування студентів технічної спеціальності на предмет ставлення до комунікації за допомогою мобільного зв'язку.

Ключові слова: дослідження, мобільний телефон, соціологія, мобільний зв'язок, опитування.

Abstract

The article tells about the research of the role of mobile communication in the people's life. The survey was conducted to define how the students are attitude to mobile communication.

Keywords: research, cellphone, sociology, mobile communication, survey.

Мобільний телефонний зв'язок — це одна з найбільш успішних та дуже динамічних за розвитком областей радіозв'язку. Все більша кількість людей користується мобільними телефонами як звичайним та необхідним засобом комунікації. Цілком природно, що внаслідок цього оператори збільшують кількість базових станцій задля підвищення якості зв'язку та обслуговування постійно зростаючої кількості абонентів, а також з метою покриття мережею нових територій. Поява мобільного зв'язку багато в чому змінила моделі поведінки сучасної людини. Мобільний зв'язок, що став не просто технологічним, але й фактично соціальним явищем, не можна залишати без уваги людей[1].

Швидкість поширення мобільного зв'язку, її вплив на суспільну свідомість надають цьому феномену статусу однієї з актуальних проблем сучасної соціології. Інтерес до мобільних телефонів з боку соціології цілком виправданий з тієї причини, що мобільний зв'язок впливає на основну складову суспільства – комунікацію. Разом з тим уже існуючі дослідження показують, що світ мережевих комунікацій за своєю структурою й динамікою суттєво відрізняється від світу реальних взаємодій індивідів у повсякденному житті. Ця відміна стимулює постановку цілого ряду важливих дослідних питань, серед яких одним із найбільш значущих, є питання про роль мобільного зв'язку в процесах комунікацій.

У західній соціологічній науці перші дослідження мобільного зв'язку з'явилися в кінці 90-х рр. ХХ ст. Їх проводили швейцарський дослідник Г. Гезер, норвезький соціолог Р. Лінг, група англійських антропологів на чолі з Дж. Кребтрі, американська дослідниця С. Планта та ін. Дослідження підвищення частоти використання телефонів з вивченням причин зниження особистісних контактів проводили російські науковці Б. Гладарев, А. Качеров.

Досліджень з проблем мобільного зв'язку українськими соціологами практично не проводилося, у збірнику соціологічного моніторингу з вивчення українського суспільства щодо мобільного зв'язку представлені відповіді лише на одне питання статистичного характеру (“Чи плануєте Ви найближчим часом стати абонентом мобільного зв'язку?”). Варіант відповіді “мобільний телефон” присутній у шкалі відповідей до запитання “Якими послугами зв'язку Ви користувалися останні 30 днів?”.

Станом на 1 квітня 2016 року, кількість активних SIM-карток в Україні зменшилась порівняно з 2015 роком на 3,6 млн. і становила 57,1 млн штук, таким чином рівень проникнення мобільного зв'язку в Україні становив 133%. Це зумовлено популярністю мобільних телефонів з 2-ма SIM-картками. Реально користувачами мобільного зв'язку, за даними дослідження Київського міжнародного інституту соціології, на кінець 2013 року були 88% жителів країни[2].

Використання мобільних телефонів в Україні пов'язане не тільки з перевагами, але й з виникненням ряду проблем. Думки більшості дослідників можна позначити так: звичайно, мобільні телефони шкодять здоров'ю, але точно так само, як і Інтернет, телевізор, мікрохвильові печі також невіддільні від сьогоденного дня.

Формування індустрії мобільного зв'язку пов'язано з використанням сучасних технологій, що зумовлено виникненням мереж кіберкомунікації, формуванням на їх основі мережевого простору економічної і культурної взаємодії. Саме через комунікаційну сферу, що трансформується за умов глобальних інформаційних можливостей, забезпечуються свобода доступу до знань, зв'язки між людьми

і спільнотами, накопичення, поширення та збагачення соціального досвіду. Мобільний телефон стає все більш поширеним інструментом комунікації в українському суспільстві. Тепер величезна кількість людей мають можливість постійно бути досяжними для комунікації незалежно від місцезнаходження.

Таким чином, особливості еволюції мобільних засобів зв'язку є підтвердженням ефективності комунікації з точки зору теорії та практики інформаційного розвитку. Водночас зазначена проблема потребує подальшого дослідження концептуальних питань еволюції комунікацій в інформаційному суспільстві: вивчення засобів, змісту, форм організації, ефектів, наслідків трансформації соціально комунікаційних структур[3].

Для визначення ролі мобільного зв'язку в житті сучасної людини було проведено дослідження. Об'єктом даного соціологічного дослідження стали студенти груп ІПі-146 та 2Пі-146 факультету інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії Вінницького національного технічного університету. Об'єкт складається з 36 осіб, з яких 31 чоловічої статі та 5 – жіночої, віком від 19 до 21 років. Предметом соціологічного дослідження є ставлення студентів до комунікації за допомогою мобільного зв'язку. Метою даного соціологічного дослідження було з'ясувати ставлення студентів до комунікації за допомогою мобільного зв'язку та визначення важливості мобільного зв'язку у житті студента. По завершенню роботи було отримано наступні результати. На питання «Скільки років Ви користуєтесь мобільним телефоном?» 58% респондентів відповіли «5 – 10 років», 36% відповіли «більше 10 років», 6 % відповіли «2 – 5 років» і 0% відповіли «1 рік». Отже, на основі цих результатів можна зробити висновок, що сучасні студенти цілком досвідчені користувачі мобільних пристроїв. На питання «Якої марки телефоном / смартфоном Ви користуєтесь в даний момент?» 11% респондентів відповіли, що користуються «Nokia», 11% відповіли «Samsung», 31% відповіли «iPhone», 6% відповіли «HTC», 41% відповіли «Іншим» і 0% відповіли що користуються «LG» або відповіли «Не знаю марку». Ці результати вказують, що більшість студентів користуються іншими телефонами, ніж тими, що були запропоновані. На питання «Якій марці телефону / смартфону Ви надаєте перевагу?» 11% респондентів відповіли, що надають перевагу «Nokia», 14% відповіли «Samsung», 31% відповіли «iPhone», 6% відповіли «LG», 19% відповіли «Іншим» та ті, що відповіли «не має різниці», 0% відповіли «HTC». Ці результати вказують, що більшість студентів надають перевагу «iPhone». На питання «Якою функцією телефону Ви користуєтесь найбільше?» 25% респондентів відповіли, що найбільше користуються функцією «Дзвінки/СМС», 0 % відповіли «Ігри», 14% відповіли «Музика», 6% відповіли «Фото/відео», 50% відповіли «Інтернет», 22% відповіли «Соціальні мережі», 0% респондентів відповіли «Інше» та «Важко відповісти». Ці результати вказують, що студенти найчастіше використовують мобільний телефон для доступу в інтернет. На питання «Скільки часу на день Ви витрачаєте на користування мобільним телефоном?» 16% респондентів відповіли, що користуються «Менше години», 42% відповіли «1 – 3 години», 22% відповіли «4 – 6 годин», 6% відповіли «Більше 6 годин», 14% відповіли «Важко відповісти». Ці результати вказують, що більшість студентів, а саме 42%, витрачають 1 – 3 години на день для користування мобільним телефоном. На питання «Як Ви вважаєте, чи є перспективним подальший розвиток мобільного зв'язку?» 86% респондентів відповіли «Так», 3% відповіли «Ні», 11% відповіли «Важко відповісти». Ці результати вказують, що значна більшість студентів, а саме 86%, вбачають подальший розвиток мобільного зв'язку. На питання «Чи вважаєте Ви, що використання мобільного зв'язку є необхідним в житті сучасної людини?» 96% респондентів відповіли «Так», 3% відповіли «Ні», 3% відповіли «Можливо» і 0% відповіли «Не знаю». Ці результати вказують, що майже всі студенти, а саме 96%, вважають, що мобільний телефон є необхідний в сучасному житті. Відповідаючи на питання «За шкалою від 1 до 5 оцініть якість мобільного інтернету в Україні (1 – жахливий, 5 – відмінний)?» по 0% респондентів оцінили якість мобільного інтернету, як «1» та «5». 17% оцінили на «2», 69% на «3» і 14% респондентів оцінили на «4». Середнім значенням відповідей респондентів по цьому питанню є відмітка «2,97». Користуючись отриманими результатами можна стверджувати, що більшість студентів не в захваті від якості мобільного інтернету в Україні і визначили його, як середній. На питання «Скільки б часу Ви могли прожити без користування мобільним телефоном?» 6% респондентів відповіли «Жодного дня», 11% відповіли «1 – 2 дні», 22% відповіли «Тиждень», 11% відповіли «Місяць», 33% відповіли «Більше місяця» і 17% відповіли «Важко відповісти». Ці результати вказують, що більшість студентів без проблем могли б обійтися без телефону декілька дні, але є і такі, що не могли б зробити такого. На питання «Яким мобільним оператором Ви користуєтесь?» 71% респондентів відповіли «Київстар», 36% відповіли «Lifecell», 11% відповіли «МТС, Vodafone Україна» і 0% відповіли «Іншим». Ці результати вказують, що найпопулярнішим мобільним оператором серед студентів є «Київстар». На запитання «Чи повністю задовольняє ваші потреби ваш мобільний оператор?» 67% відповіли «Так», 25% - «Ні» та 14% відповіли «Не знаю». На запитання «Якою кількістю мобільних телефонів Ви користувалися одночасно?» 81% обрали відповідь «Одним» і 19% обрали відповідь «Двома» і 0% відповіли «Трьома» та «Більше трьох». Як ми бачимо, більшість студентів задоволені своїм мобільним оператором і користуються одним телефоном. Відповідаючи на

питання «Чи користуєтесь мобільним телефоном в громадських місцях (під час лекції, в транспорті)?» 25% студентів відповіли «Так, постійно», 58% - «Інколи», 17% - «Ні, намагаюся не користуватися» і 0% - «Важко відповісти». Як ми бачимо, більшість студентів хоча б інколи дозволяють собі користуватися мобільним телефоном у громадських місцях. На питання «Чи знаєте Ви про шкідливість мобільного зв'язку на організм людини?» 78% обрали «Так», 22% - «Ні». На питання «Чи уявляєте Ви своє життя без мобільного телефону?» 50% респондентів відповіли «Так, але важко», 6% відповіли «Ні, це не можливо», 19% відповіли «Так, легко» і 25% відповіли «Важко сказати». На підставі цих даних, можна зробити висновок, що більшість студентів можуть уявити своє життя без мобільного телефону.

Так як було з'ясовано, що більшість респондентів вважають використання мобільного телефону необхідним та перспективною галуззю для розвитку, було розроблено деякі рекомендації, пов'язані з проблемами використання мобільного телефону.

1. Створення захисту від шкідливого випромінювання мобільного телефону.
2. Залучення інвесторів до проекту створення та покращення мобільного інтернету в Україні.
3. Заохочення населення України до раціонального використання мобільного телефону в громадських місцях.
4. Залучення інвесторів та науковців до розробки новітніх пристроїв мобільного зв'язку вітчизняного виробництва.

Провівши дане соціологічне дослідження було виявлено, що гіпотеза про те, що більшість респондентів постійно використовують мобільний зв'язок для комунікації та вважають, що використання мобільного телефону є необхідним в сучасному житті, була повністю підтверджена, оскільки велика кількість респондентів (25 особи – 70%) відповіла, що витрачає більше години свого часу на день для користування телефоном, також 34 особи – 96% вважають, що використання мобільного зв'язку є необхідним в житті сучасної людини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Мобільний зв'язок [Електронний ресурс]: Режим доступу до матеріалу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Мобільний_зв'язок
2. Мобільний зв'язок в Україні [Електронний ресурс]: Режим доступу до матеріалу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Мобільний_зв'язок_в_Україні
3. Соціологічне дослідження [Електронний ресурс]: Режим доступу до матеріалу: <http://www.studfiles.ru/preview/5643601>
4. Слободянюк А. В. Значення соціології як науки та навчальної дисципліни в сучасному українському суспільстві [Текст] / А. В. Слободянюк // Вісник Вінницького політехнічного інституту. - 2011. - № 1. - С. 16-20.
5. Гладка Д. О. Ставлення студентів до ведення здорового способу життя [Електронний ресурс] / Д. О. Гладка, А. В. Слободянюк // Матеріали XLVI науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 22-24 березня 2017 р. - Електрон. текст. дані. - 2017. - Режим доступу : <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2017/paper/view/1918>.

Стахов Леонід Петрович – студент групи ІІІ-146 Факультету інформаційних технологій і комп'ютерної інженерії Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця, e-mail: leonardodestakhov@gmail.com.

Слободянюк Анатолій Володимирович – кандидат соціологічних наук, доцент кафедри суспільно-політичних наук, науковий керівник лабораторії соціологічних досліджень Вінницького національного технічного університету.

Stakhov Leonid P. – student, Faculty of Information Technologies and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: leonardodestakhov@gmail.com.

Slobodianiuk Anatolii V. – PhD in Sociology, Assistant Professor of the Sociopolitical Sciences Chair, Scientific Director of the Laboratory of Sociological Researches, Vinnytsya National Technical University.